

Handläggare: Johanna Löfvenius
Telefon: 08-50825908

Till
Socialnämnden

Yttrande över remiss om handlingsplan för 2013-2018. Landstings, regioners och kommuners samarbete inom e-hälsoområdet

(1 bilaga)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Handlingsplanen avser perioden 2013-2018 och innehåller förslag till mål, former och finansiering. Framträdande frågor som lyfts i planen är individens möjlighet att delta i sin egen vård samt samordning och integrering av arbetet inom hela eHälsoområdet.

Sveriges Kommuner och Landstings styrelse har rekommenderat samtliga landsting, regioner och kommuner att anta och finansiera handlingsplanen för perioden 2013-2018.

Bilagd till handlingsplanen finns verksamhetsplanen för Centrum för eHälsa i samverkan (CeHis) för år 2013. I den konkretiseras det första året i den nya handlingsplanen genom vissa inriktningsbeslut, förvaltningsobjekt samt utvecklingsprojekt. Den totala omfattningen uppgår till 380 miljoner kr.

eHälsoarbetet är en viktig del av Stockholms stads arbete mot en socialtjänst i världsklass. I stadens e-strategi, beslutad av kommunfullmäktige 2009, framgår tydligt att staden ska samverka digitalt med landsting och andra aktörer, bland annat genom att utveckla gemensamma IT-stöd. För närvarande utvecklas tio stycken e-tjänstprojekt på socialtjänstområdet. För många av dessa projekt är samverkan med både interna och externa aktörer en viktig del av projekten, däribland landsting och andra kommuner.

Mot bakgrund av detta är det mycket som talar för att Stockholms stad ska anta den aktuella handlingsplanen och förvaltningen är i grunden positiv till att utöka samverkan med landsting, regioner och andra kommuner på eHälsområdet. Handlingsplanen väcker dock ett antal frågor och påvisar ett antal oklarheter som bör förtydligas dessförinnan.

I flera remissvar till handlingsplanen, betonades det att det kommunala perspektivet bör ges tydligare utrymme. Trots att förändringar har gjorts, i det ursprungliga dokumentet, som ska ha skapat utrymme för eHälsa inom kommunsektorn, är handlingsplanen (och i ännu högre grad verksamhetsplanen för CeHis 2013) genomsyrad av ett landstingsperspektiv. Detta gör att det blir otydligt vilka delar av handlingsplanen som gäller enbart landsting och vilka som även inkluderar kommunerna. Flera av de föreslagna åtgärderna får, om de gäller även för kommunerna, ganska stora konsekvenser för stadens verksamhet och skulle därför behöva utredas närmare.

I verksamhetsplanen för CeHis för 2013 så är majoriteten av de satsningar som lyfts fram landstingsspecifika. I rekommendationerna från Sveriges Kommuner och Landsting framgår att uppmaningen att anta och finansiera verksamhetsplanen riktar sig till landsting och regioner. Mot bakgrund av detta kommer socialförvaltningen inte att uttala sig om hela verksamhetsplanen utan endast gå in

på områden som relaterar till kommunernas verksamhet och som socialförvaltningen har en inblick i. Dessa områden är invånartjänster, elektroniska intyg, infrastruktursatsningar samt video-distansmöte.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden överlämnat remiss gällande ”Handlingsplan för 2013-2018. Landstings, regioners och kommuners samarbete inom eHälsoområdet” med diarienummer 325-1019/2012 för yttrande senast den 30 september 2012. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret.

Ärendet

Landsting och regioner har samarbetat och finansierat gemensam eHälsoutveckling sedan 2007. För perioden 2013-2018 har ett förslag till fortsatt samarbete med möjlighet till inkludering av kommunsektorn utarbetats i en handlingsplan för 2013-2018 för landsting, regioners och kommuners samarbete inom eHälsoområdet.

Huvudstrategin för eHälsarbetet är att stärka möjligheterna för invånarna att medverka i den egna vården och att stödja varje invånares engagemang för den egna hälsan. Ett led i detta arbete är att varje individ har tillgång till sina egna hälsodata och enkelt och säkert kan kommunicera med sin vårdgivare. Administrationen inom vård och omsorg kan effektiviseras med stöd av modern teknik.

Målbilden för 2018 utgår ifrån tre perspektiv. Individ, medarbetare och beslutsfattare. För individer är målet att de kan nå alla uppgifter om sig själv och aktivt medverka i sin vård och omsorg. Målet för medarbetare är att ha tillgång till samtliga uppgifter som krävs för att kunna ge högkvalitativ vård och omsorg, vilket innefattar alltifrån vetenskapliga rön till patientens hälsodata. När det gäller beslutsfattare så är målbilden att de har tillgång till bra underlag för faktabaserade beslut och att det finns en enhetlig infrastruktur för att informationsförsörjningen ska fungera oavsett privat eller offentlig vårdgivare. En enhetlig infrastruktur innebär också att det finns en plattform för eHälsotjänster där de kan utvecklas och fungera tillsammans.

Det understryks i planen att ett arbete där en gemensam arkitektur fastställts, utvecklas och underhålls är en viktig del i att uppnå målbilden. En sammanhållen IT-arkitektur gör det möjligt för IT-företag att utveckla eHälsapplikationer. Redan genomförd utveckling/tjänster ska återanvändas så långt det är möjligt. Det förslås

vidare i planen att kommunerna ska beredas möjlighet att delta på samma villkor som landsting och regioner.

Den finansieringsmodell som föreslås är att drift och förvaltning ska upphandlas och beställas av Centrum för eHälsa i samverkan (CeHis), men betalas för efter användning. Intressenterna, det vill säga kommunerna, landstingen eller regionerna ska dock förbinda sig att använda de gemensamma tjänsterna. Intressenterna ska även betala för gemensamma utvecklingsprojekt utifrån verksamhetsplanen samt för verkställande beställarfunktion.

Handlingsplanen remitterades under våren 2012 till landsting, regioner, regionförbund och kommunförbund. Parallellt med arbetet med den långsiktiga handlingsplanen har ett förslag till konkret verksamhetsplan för CeHis för 2013 utarbetats.

I remissvaren fanns en samstämmighet i målbild och behov av fortsatt gemensamt samarbete. Flera av region- och kommunförbunden lyfte, i sina yttranden, att det kommunala perspektivet borde ges tydligare utrymme. Mot bakgrund av remissvaren har vissa revideringar gjorts i handlingsplanen, vilka bland andra inkluderar utrymme för ökat framtida utrymme för eHälsa inom kommunsektorn.

Den 15 juni beslutade Sveriges Kommuner och Landstings styrelse

att rekommendera samtliga landsting, regioner och kommuner att anta och finansiera handlingsplanen för perioden 2013-2018

att rekommendera samtliga landsting och regioner att anta och finansiera CeHis verksamhetsplan för 2013

att uppdra till CeHis att i samarbete med intressenterna ta fram förslag till nytt avtal mellan samtliga intressenter för CeHis och Sveriges kommuner och landsting

Bilagd till handlingsplanen finns verksamhetsplanen för CeHis för år 2013. I den konkretiseras det första året i den nya handlingsplanen genom vissa inriktningsbeslut, förvaltningsobjekt samt utvecklingsprojekt. Den totala omfattningen uppgår till 380 miljoner kr.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor.

Förvaltningens synpunkter och förslag

eHälsarbetet är en viktig del av Stockholms stads arbete mot en socialtjänst i världsklass. 2009 antogs den nationella IT-strategin för vård och omsorg av kommunfullmäktige samtidigt som tillämpningen av den godkändes. I stadens e-strategi, beslutad av kommunfullmäktige 2009, framgår tydligt att staden ska samverka digitalt med landsting och andra aktörer, bland annat genom att utveckla gemensamma IT-stöd. Det är samtidigt viktigt för staden att information och tjänster kan erbjudas via olika kanaler så att inga grupper i samhället riskerar att stängas ute, vilket kan vara aktuellt inom socialtjänsten som jobbar med samhällsgrupper som är extra utsatta.

För närvarande utvecklas tio stycken e-tjänstprojekt på socialtjänstområdet. Dessa är Ansökan om stöd och service, Ungdomsmottagningen på webben, eKomet, Utförardokumentation, Socialrådgivning på nätet, Digitalisering av enkelt faderskap, Budget- och skuldrådgivning, Ungdomstjänst, Ekonomiskt bistånd online samt Ekonomiskt bistånd guide. Därtill tillkommer projekt som bedrivs på äldreomsorgsområdet. För många av dessa projekt är samverkan med både interna och externa aktörer en viktig del av projekten, däribland landsting och andra kommuner.

Mot bakgrund av detta är det mycket som talar för att Stockholms stad ska anta den aktuella handlingsplanen och förvaltningen är i grunden positiv till att utöka samverkan med landsting, regioner och andra kommuner på eHälsområdet. Handlingsplanen väcker dock ett antal frågor och påvisar ett antal oklarheter som bör förtydligas dessförinnan.

I flera remissvar till handlingsplanen betonades det, att det kommunala perspektivet bör ges tydligare utrymme. Trots att förändringar har gjorts, i det ursprungliga dokumentet, som ska ha skapat utrymme för eHälsa inom kommunsektorn, är handlingsplanen (och i ännu högre grad verksamhetsplanen för CeHis 2013) genomsyrad av ett landstingsperspektiv. Detta gör att det blir ottydligt vilka delar av handlingsplanen som gäller enbart landsting och vilka som även inkluderar kommunerna.

Handlingsplanen

I beskrivningen av målbilden för 2018 återfinns de första otydligheterna. Som nämnts ovan, lyfts individens tillgång till alla uppgifter om sig själv som ett mål, där tillgänglighet via mobila plattformar är en självklarhet. Förvaltningen finner det oklart om det enbart är landstingets journaluppgifter eller även kommunens som individen ska ha tillgång till. Inom socialtjänsten pågår ett arbete där vissa journaluppgifter kommer att göras tillgängliga för individen på digital väg. Dock har ännu inte utretts om det är önskvärt och rimligt för alla socialtjänstområden.

Samma oklarheter gäller även målbilden för medarbetare som går ut på att medarbetarna ska ha tillgång till samtliga uppgifter som krävs för att kunna ge högkvalitativ vård och omsorg. Här är det oklart om målbilden åsyftar att medarbetare inom kommun och landsting ska dela information med varandra eller om informationen ska delas inom respektive sektor.

Under avsnittet om generella mål lyfts i handlingsplanen att samtliga landsting, regioner och kommuner ska ha förändrat befintliga ekonomiska ersättningsformer till vårdgivare för att stimulera användning av eHälsotjänster. På vilket sätt kommunerna ska förändra sina ekonomiska ersättningsformer är dock inte tydligt och det är därmed oklart vad detta generella mål innebär för Stockholms stad i praktiken.

Likaså är det inte helt tydligt om avsnittet, som behandlar vad som bör göras gemensamt, även gäller för kommunerna. Förvaltningen ställer sig frågande till om det är realistiskt att ha som mål att skapa en gemensam IT-arkitektur för alla landsting, regioner och kommuner i Sverige.

Verksamhetsplanen

I verksamhetsplanen för CeHis för 2013 så är majoriteten av de satsningar som lyfts fram landstingsspecifika. I rekommendationerna från Sveriges kommuner och landstings styrelse så framgår att uppmaningen att anta och finansiera verksamhetsplanen riktar sig till landsting och regioner. Mot bakgrund av detta kommer socialförvaltningen inte att uttala sig om hela verksamhetsplanen utan endast göra några djupdykningar på områden som relaterar till kommunernas verksamhet och som socialförvaltningen har en inblick i (se nedan). Områden eller satsningar som Nationell patientöversikt (NPÖ), Nationell ordinationsdatabas (NOD), Ordinationsverktyget Pascal, Svensk informationsdatabas för läkemedel (SIL), Infektionsverktyget, Vårdhandboken, Rikshandboken i barnhälsovård, Svenska biobanksregistret med flera ligger utanför socialförvaltningens område.

Därmed blir det också svårt att uttala sig om huvudinriktningen samt finansieringen av verksamhetsplanen.

Invånartjänster

När det gäller invånartjänster, det vill säga interaktiva tjänster i flera kanaler som webb, telefon och mobil så nämns framför allt landstingets och regionernas satsningar 1177.se samt UMO. Detta område är dock i allra högsta grad även relevant för Stockholms stad, inte bara genom e-satsningar som ungdomsmottagningen på webben eller socialrådgivningen på nätet, men även gällande socialtjänstens kommunikation överlag med invånare.

Verksamhetsplanen inkluderar endast landstingssatsningar som 1177.se, UMO, Vårdguiden och mina vårdkontakter. Om Stockholms stad i framtiden kommer att ingå i CeHis borde detta finnas goda möjligheter till samordning och synergieffekter mellan stadens, andra kommuners, landstings och regioners dylika invånartjänster. En förutsättning är att dock att en plan tas fram för hur stadens IT-system ska kunna fungera tillsammans med landstinget och övriga kommers system.

Elektroniska intyg

Under satsningen på elektroniska intyg nämns bland annat elektronisk födelseanmälan, vilket bland annat för tankar till elektroniska godkännanden av faderskap, som för tillfället utreds inom Stockholms stad. Här torde förutsättningarna för samverkan med landsting med flera vara goda.

Video-distansmöte

Detta är i allra högsta grad en aktuell fråga för socialtjänsten, inte minst för familjehemssekreterare som ska hålla kontakt med placerade barn och ungdomar samt familjehem på annan ort. Inom socialtjänsten finns idag ingen vedertagen modell för hur videosamtal ska gå till. Skype har testats i vissa kommuner med ganska goda resultat, men här skulle det naturligtvis vara intressant från Stockholms stad att titta närmare på den videoinfrastruktur som utvecklas inom CeHis.

Bilagor

1. Handlingsplan för 2013-2018. Landstings, regioners och kommuners samarbete inom eHälsoområdet